

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

G L A S I L O S O C I A L I S T I C N E Z V E Z E D E L O V N E G A L J U D S T V A Z A G O R E N J S K O

Kranjska občinska skupščina razpravljal o programu razvoja otroškega varstva v občini

Za uresničitev razširjenega programa bi bilo treba blizu 5 milijard \$din

Takšna investicija pa bi v prihodnjih petih letih terjala skupno akcijo vseh občanov — Predlog programa bo tudi v javni razpravi

Razprava o programu razvoja otroškega varstva v kranjskih občinah je na zadnji seji občin zborov občinske skupščine pokazala, da je ta problem v kranjski občini vsako leto bolj pereč. Osnova za razpravo je bil predlog programa, ki ga je izdelal svet za otroško varstvo pri Temeljni izobraževalni skupnosti v Kranju.

Problem otroškega varstva v kranjskih občinah prihaja do izraza posebno v zadnjih nekaj letih. Čeprav je problem aktualen tudi v drugih gorenjskih občinah in prav tako tudi v republiškem in zveznem merilu, pa je v Kranju prav specifičen. Posebej izrazit je še zaradi tega, ker je v kranjski občini med vsemi zaposlenimi skoraj polovica žena oziroma mater. Zato vse obstoječe vzgojne varstvene ustanove ne morejo pokriti potreb.

V razpravi o programu se je na seji izoblikovalo mnenje, da bi bilo treba predložiti program za otroško varstvo razširiti oziroma doplniti s programom urejanja šolske mreže v občini. Ce bi namreč v občini hoteli uresničiti tudi varstvo v šoli, potem je sedanja šolska mreža, kljub ravno končani veliki samoupravni akciji o gradnji šolskih objektov, premajhna. Zato so se na seji zavzeli za izdelavo združenega oziroma razširjenega programa gradnje šol in vzgojno-varstvenih ustanov. Menili so, da bo mora pa sebna komisija pripraviti temeljiti program razvoja obeh dejavnosti in le-tega potem ponovno predložiti pred občinsko skupščino.

Odborniki so se za ta predlog zavzeli. Govorili pa so tudi o financiranju takšne izgradnje. Ugotovili so, da takšnega programa ne bi bilo mogoče uresničiti s sredstvi iz proračuna. Po grobih izračunih bi bilo za uresničitev takšnega programa v prihodnjih petih letih potrebnih blizu pet milijard starih dinarjev. To pa je za kranjske zmogljivosti velika investicija. Vendar pa so bili na seji skupščine soglasni, da reševanja otroškega varstva ni mogoče več odlagati.

Zato so na seji sprejeli predloženi predlog programa s pripomočkom, da ga je treba

dopolniti oziroma razširiti (tako, da bo zajeta res celotna občina — mesto in krajevne skupnosti). Sklenili so, naj komisija za volitve in imenovanja skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami sestavi poseben koordinacijski odbor, le-ta pa naj potem pripravi vse potrebno, da bo skupščina ponovno razpravljala o reševanju teh dveh vprašanj. Po tej drugi razpravi na seji občinske skupščine pa je o predlogu razširjenega programa razvoja otroškega varstva in šol predvidena javna razprava.

Povedali smo že, da je pet milijard starih dinarjev prevelika investicija oziroma vsota za občinski proračun. In ker so potrebe velike, je bil na seji podprtlan tudi predlog, da bi ta program uresničili podobno kot pred

štirimi leti predvideno in pred kratkim končano izgradnjo osnovnih šol. Čeprav po razpravi na zadnji seji kranjske občinske skupščine še ne moremo govoriti o konkretnem obsegu predvidene akcije oziroma programa in prav tako tudi ne o dokončnih in točnih številkah, pa vse dosedanje razprave in podatki kažejo, da bi to vprašanje v kranjski občini v prihodnjih petih letih ali pa morda še prej lahko rešili najlažje in najhitreje s samoprispevkom občanov, sredstvi gospodarskih organizacij in še nekaterih drugih virov.

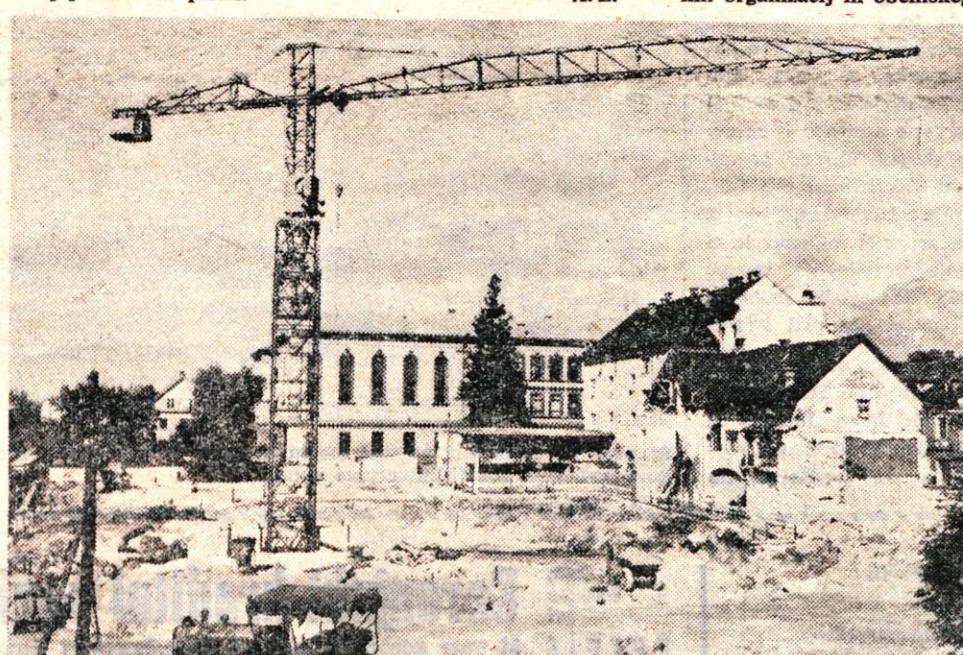
O zadnjem predlogu bi bilo zdaj še težko konkretnje govoriti. Vendar pa bodo podatki kmalu znani in bodo o njih razpravljali tudi občani.

A. Žalar

Praktična vaja civilne zaščite

V okviru nalog vseljudske obrambe bo 19. oktobra v Kranju praktična vaja civilne zaščite. Na njej bodo sodelovali občinski upravní organi, gospodarske organizacije, ustanove, družbenopolitične organizacije, enote civilne zaščite in del vojaških enot. Tega praktičnega prikaza civilne zaščite v primeru vojne nevarnosti pa se bodo udeležili tudi predstavniki republiških organov, slovenskih občinskih skupščin in njihovih organov ter drugi. Po podobnih vajah v nekaterih drugih mestih v naši državi bo to prva tovrstna vaja v Sloveniji. O njej bomo še pisali.

A. Ž.

Na kraju, kjer bo v prihodnje stal nov kranjski hotel, trenutno kopljejo pet metrov globoko gradbeno jamo. Zvedeli smo, da bodo še letos končali betonska dela do pritličja. Pred kratkim pa so pri gradnji imeli precej težav z razpoko v labori v brežini ceste Iva Slavca-Jokla. Foto: F. Perdan

Občinska skupščina potrdila spremembo delovnega časa

Svet za občo upravo in notranje zadeve je na četrtekovem zasedanju obeh zborov kranjske skupščine predložil v razpravo predlog sklepa o spremembi delovnega časa za državne organe in organizacije, ki opravljajo zadeve javnega pomena v kranjskih občinah. Oba zabora sta predloženi predlog sprevjeta oziroma dala soglasje, da bodo občinski organi ob ponedeljkih, torkih, četrtekih in petkih delali od 7. do 15. ure, ob sredah pa od 7. do 12.30 in od 14. do 18. ure.

Do tega sklepa je prišlo, ker je dosedanja enomeseca praksa prehoda na novi delovni čas v kranjski občini pokazala, da delovni ljudje v teh organih in organizacijah nove razporeditve, določene z zakonom, niso ugodno spreveli. Nova sprememba je namreč preveč posegla v delovne navade, zagotovljeni pa niso bili tudi drugi pogoji (prehrana, varstvo otrok, prevozi).

Na seji so v predlogu poudarili tudi nekatere druge vzroke, ki so narekovali spremembo. Tako med drugim zmanjšano produktivnost delavcev v popoldanskem času; hkrati pa je komisija izvršnega sveta za spremembo prehoda na 5-dnevni teden ugotovila nekatere negativne posledice in je zato tudi že predlagala spremembo zakona o petnevnem delovnem tednu v SR Sloveniji, o čemer bo republiška skupščina odločala še ta mesec.

O takšnem delovnem času, kot bo v prihodnje v Kranju, pa so že ali pa še bodo razpravljale oziroma dale začasno soglasje do spremembe zakona organom in organizacijam tudi druge občinske skupščine na Gorenjskem.

A. Ž.

S samoprispevkom do novih šolskih prostorov

Te dni je v tržički občini čutiti živahnno politično aktivnost. Kako tudi ne, saj se vsi zavedajo, da bo le dobro pripravljen referendum o samoprispevku uspel.

Idejo o gradnji novih šolskih prostorov s sredstvi samoprispevka občanov, delovnih organizacij in občinskega

proračuna je sprožil izvršni odbor socialistične zveze v Tržiču, njegov predlog pa je v celoti osvojila tudi tržička občinska skupščina. Po sprejetju te ideje, oziroma predloga je občinska skupščina dala nalog svojim upravnim organom, da so pripravili račun gradnje novih šolskih prostorov. Danes so že znana naslednja dejstva: s sredstvi samoprispevka, seveda če se bodo Tržičani odločili zanj na referendum — delovnih organizacij in sredstvi občinskega proračuna bodo zgradili oziroma dozidali nove učilnice v osnovni šoli v Krizah pri Tržiču, popravili osnovno šolo heroja Bračiča v Tržiču in zgradili novo šolo v Bistrici pri Tržiču. Kot rečeno, sredstva bodo prispevali občani, in sicer 5 let v višini enega odstotka od osebnih dohodkov, delovne organizacije naj bi prispevale le 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov, medtem ko bi sredstva iz občinskega proračuna znašala letno 250.000 novih dinarjev. Samoprispevki pa naj bi plačevali tudi kmetje, obrtniki, upokojenci, vključili pa bi tudi sredstva iz amortizacije šolskih zgradb.

V. G.

Nov program idejnega izobraževanja tržiških komunistov

Pred dnevi je komisija za idejnopolitične zadeve občinskega komiteja ZK v Tržiču pripravila program idejnopolitičnega izobraževanja komunistov. Kaj je komisijo vodilo pri pripravi izobraževalnega programa? Komisiji je šlo najprej za učinkovitost pri idejnopolitičnem izobraževanju, na drugi strani pa je prevladala ugotovitev, da je idejnopolitična izobrazba komunistov eden izmed pogojev za uspešno družbenopolitično dejavnost.

Ko so o omenjenem programu razpravljali na zadnjih seji občinske konference ZKS v Tržiču, so ugotovili, da so v zadnjih letih precej storili na področju idejnopolitičnega usposabljanja članov ZK, vendar je to še organiziran začetek. Tržiška delavska univerza je lani pripravila akcijske seminarje za občinska vodstva političnih organizacij. Teh seminarjev se je udeležilo 117 ljudi iz vodstev ZK, SZDL, sindikata in ZMS. Prav tako je dobro uspela politična šola, v kateri si je 28 mladih pridobilo dokaj trdno znanje o naši družbenopolitični ureditvi, samoupravnem sistemu, gospodarskih problemih in o svetovnih doganjih. Na seji občinske konference so še poudarili, da delovne organizacije rade prispevajo finančna sredstva za razne oblike izobraževanja, dosti teže pa je z udeležbo na raznih seminarijih.

In kakšen je program idejnopolitičnega izobraževanja tržiških komunistov, ki ga je pripravila komisija za idejnopolitično izobraževanje občinskega komiteja ZK izvedla pa ga bo tržiška delavska univerza? V tem programu zasledimo politične šole za člane ZK, sindikalne delavce, aktivne člane socialistične

zveze in mladino, šole za upravljarce (namenjene so članom samoupravnih organov in kandidatom za na novo izvoljene organe samoupravljanja v delovnih organizacijah), seminarje za na novo sprejete člane zveze komunistov, seminar o aktualnih idejnih problemih, seminarje za vodstva družbenopolitičnih organizacij, seminarje za člane samoupravnih organov, seminarje za prosvetne delavce, vikend seminarje (izobraževalne akcije povezane z rekreativno dejavnostjo v naravi in nevsišljivo družbeno zabavno aktivnostjo, ki zbljužuje mlade ljudi) ter cikluse predavanj in razprav.

VIII G.

Pogled na sveže asfaltiran del ceste v Poljansko dolino. V ozadju naselje Poljane.

Foto: F. Perdan

**Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah**
Živila
Kranj

Spomladi nov obrat mineralne volne na Trati

Na Trati pri Škofji Loki, za železniško postajo, raste gigantsko poslopje, v katerem namerava tovarna Termika iz Ljubljane urediti nov obrat mineralne volne. Proizvodnja naj bi stekla že marca prihodnje leto.

Kako velik industrijski objekt bo to, pove že podatek, da zgradbe — proizvodna hala, kupovka, skladišče, bunkerji (ki so delno pod zemljo) in upravno poslopje — zavzemajo skupno 8140 m² površine. Od uslužencev GP Tehnika iz Ljubljane, ki je prevzelo gradnjo, smo izvedeli, da za sedaj gre vse po načrtih. Proizvodna hala in kupovka sta že pod streho.

Vse potrebno notranjo opremo in stroje bo Termika nabavila pri firmi Jungers iz Göteborga. Svedski strokovnjaki so že dopotovali na

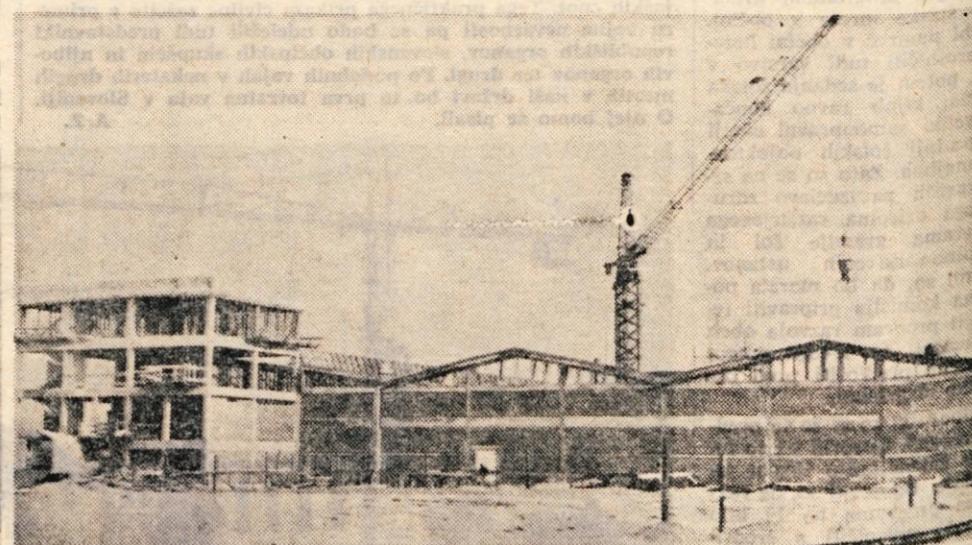
Cest v Poljansko dolino je bila že vrsto let kamem spottike za tamkajšnje prebivalce. Zbujala je nejevoljo pri motoriziranih ljubiteljih izletov v naravo, kajti luknjav in načet asfaltni trak, presek za vse gostejši promet,

ni več ustrezal sodobnim zahtevam. A težav bo kmalu konec. S sredstvi, ki jih je občini Škofja Loka dodelil Republiški sklad za ceste, so že prenovili čestišče v Selško dolino, prav te dni pa obnavljajo tudi edino prometno živo v Poljansko dolino. V ponedeljek smo obiskali gradbišče in si ogledali, kako potekajo dela.

Cesto bodo obnovili v dolžini 25 km, od vasi Selo, ki leži na meji med občinama Logatec in Škofja Loka. Veljala bo 400 milijonov sta-

rih dinarjev. Ker je te dni vreme graditeljem naklonjeno, hitijo z deli, 15 do 30 cm debel in 4 do 5 m širok asfaltni trak je bil pred dvema dnevoma speljam že do naselja Poljane. Če bo šlo vse po sreči, smo zvedeli od odgovornih oseb, bo nova cesta gotova že konec novembra, sicer pa še spomladi prihodnje leto. Kjer je le mogoče, tudi razsirjajo in blažijo ostre ovinke, ki jih tamkaj ne manjka in ki spričo nepreglednosti poimenjuju hudo ovoiro za promet.

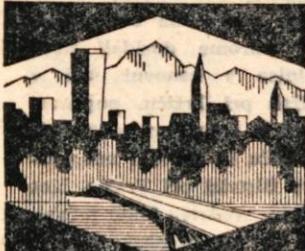
-ig

Se pred nekaj meseci na tem mestu ni rastlo drugega kot trava. Danes pa kipijo kvišku zdovi bodočega obrata mineralne volne.

Foto: F. Perdan

I. SEJEM OBRTI IN OPREME V KRAJU

OD 12.-21. OKTOBRA 1968

MISLITE

PRAVOČASNO

NA STANOVANJE!

Zato varčujte pri
KREDIT

Corenjski kreditni banki

ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja po 2% obrestni meri.

Poleg tega lahko pri ŽREBANJU zadanete šep dobitek.

gb

Iskra na sejmu Sodobna elektronika

Združeno podjetje Iskra sodeluje na sejmu Sodobna elektronika v Ljubljani že od njegovega začetka. Pravzaprav je bila prav Iskra pobudnik za organizacijo tovrstne razstave pri nas. Tudi letos bo to podjetje sodelovalo na sejmu. Tokrat bo predstavljalo združeno podjetje z zagrebško Radioindustrijo. 16 proizvodnih tovarn s 30 obrati bo razstavljal na skupnem prostoru v hali B. Vendar pa so se v podjetju odločili, da letos ne bodo razstavljali vsega izdelkov, marveč le tisti del, ki sodi v skupino elektronike. Tako bodo na sejmu zastopani tako imenovani profesionalni izdelki in izdelki za splošno rabo. Le-teh bo skupaj 164. Vse te izdelke Iskrine tovarne že redno proizvajajo. Obiskovalci pa letos v razstavnem prostoru Združenega podjetja Iskra ne bodo mogli videti najnovejših prototipov izdelkov, prav tako pa tudi ne posameznih skupin izdelkov, kot so avtoelektrični deli, elektromotorji, brivniki itd.

A. Z.

Nadaljnja rast gospodarstva

Klub gospodarstvenikov bo jutri (četrtek) ob 17. uri predelil v prostorih Kluba, Prešernova 11/I v Kranju predavanje o stabilizaciji in nadaljnji rasti gospodarstva v okviru sprememb v gospodarskem sistemu in gospodarski politiki. Govoril bo dr. France Černe, profesor Ekonomski fakultete v Ljubljani. Klub gospodarstvenikov v Kranju vabi vse, ki so v delovnih organizacijah bavijo z gospodarskimi problemi, da se udeležijo tega zanimivega predavanja.

KONFEKCIJA »KROJ« ŠKOFJA LOKA

proda**9 peči na olje**znamke KONTAKT
malo rabljenih**1 lutzovo peč**

rabljeno manjšo

Licitacija bo na upravi podjetja v Škofji Loki, Klobovska ulica 6 in sicer za družbeni sektor od 10. do 11. ure po 11. uri pa za zasebnike.

TOVARNA OBUTVE P E K O TRŽIČ

IŠČE ZA ZAPOSЛИТЕV

v proizvodnih enotah šivalnic

40 delavk

ZA DELOVNA MESTA PREŠIVALK

Sprejemanje bo postopno do konca leta. Prednost pri sprejemu bodo imeli prijavljenke s sličnim poklicem ali usposobljenostjo in prijavljenke, ki so v čevljarski stroki že delale.

Pogoji:

- starost do 30 let
- poln delovni čas
- poskusno delo do dva meseca.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja.

Javni natečaj za 30 stavbnih parcel v Preddvoru

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo v Kranju je konec minulega meseca razpisalo javni natečaj za oddajo tridesetih stavbnih parcel na Francariji v Preddvoru. Ker so se na zadnji seji občinske skupščine v Kranju pokazale nekatere nejasnosti oziroma vprašanja okrog tega natečaja, smo zapisali direktorja Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Iva Miklavčiča za krajše pojasnilo.

• Kaj pomeni javni natečaj za 30 parcel?

Na Francariji v Preddvoru bo mogoče v prihodnjih štirih letih zgraditi 30 stanovanjskih objektov, in sicer: 11 enonadstropnih hiš, 15 medetažnih in 4 stanovanje hiše oziroma penzije. Prednost natečaja je v tem, da bodo kupci oziroma bodoči lastniki stanovanjskih objektov imeli še pred gradnjo urejene vse potrebne dokumente.

Izklicna cena za eno stavbno parcele znaša 980 tisoč starih dinarjev. V tej ceni pa je upoštevano: zazidali načrt in glavni projekt cest, kanalizacije, vodovoda, elektrifikacije in telefona; stroški gradbenega dovoljenja za ceste, kanalizacijo, vodovod, elektrifikacije in telefon ter zakoličbe vseh teh komunalnih naprav na terenu. Upoštevana je tudi prestavitev obstoječega električnega zračnega voda in telefonskega kabla ter izgradnja asfaltnih stanovanjskih cest, vključno s prehodi za instalacije pod asfaltom, zemljišče za ceste in obcestni prostor. Razen tega pa so v ceni upoštevani še stroški načrtov za hiše, stroški lokacije, raznih soglasij, gradbenega dovoljenja, zakoličenja, zemljiščenja parcer z betonskimi mejniki itd.

Razen izklicne cene pa bodo graditelji morali plačati še tisoč starih dinarjev za kvadratni meter uporabljenega zemljišča. Medtem ko bo-

do ponudnika izklicno ceno za stavbno parcelo (980 tisoč S din) lahko zviševali in si tako pridobili prednost pri oddaji zemljišča, pa bo znašala cena za kvadratni meter zemljišča (1000 S din) za vse ponudnike oziroma graditelje enako.

• Direktor Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo v Kranju nas je tudi opozoril, da je pisme-

ne ponudbe treba predložiti komisiji za razpis natečaja pri Podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj najkasneje do 14. oktobra do 12. ure. Interesenti lahko dobijo obrazec ponudbe ter vse ostale informacije na Podjetju (Cesta JLA 6/V — soba 4), in sicer ob ponedeljkih in petkih od 9. do 12. in ob sredah 14. do 16. ure. A. Z.

IV. vakuumski kongres na Bledu

V Festivalni dvorani in konferenčni dvorani hotela Jelovica na Bledu bo 10. in 11. oktobra IV. jugoslovanski vakuumski kongres. Udeležilo se ga bo okrog 100 domačih in tujih strokovnjakov iz različnih področij uporabe vakuumskih tehnike ter nekaj uglednih strokovnjakov iz tujine. Tovrstne kongresne prirejajo sekcije jugoslovenskega komiteja za vakuumsko tehniko vsako drugo leto.

Namen kongresa je, da se strokovnjaki na njem seznanijo o raznih problemih vakuumskih tehnike in njene uporabe v praksi. Prav zato

je prireditelj strokovni del kongresa razdelil na več interesnih skupin. Razen tega bodo na kongresu govorili o ustvarjanju in merjenju vakuma, o sodobnih doganjajih na tem področju in še posebej o razmerah pri nas. Pregledali pa bodo tudi razvitost vakuumskih tehnologij v naši državi ter razpravljali o njenem nadalnjem razvoju in o mednarodni delitvi dela na tem področju.

Eden od namenom kongresa pa je tudi, da se strokovnjaki spoznajo in se hkrati povežejo s sekcijami in komiteji v naši državi. A. Z.

Kmalu brez sprevodnikov v nekaterih Transturistovih avtobusih

Podjetje Transturist iz Škofje Loke je pred dnevi povečalo svoj vozni park za dva nova avtobusa. Vozili tipa mercedes sta posebej prikladni za lokalni promet, kjer je mnogo vmesnih postaj. Prostorna notranjost, več stojšč kot običajno in troje vrat omogočajo udobno vožnjo ter naglo vstopanje in izstopanje. Avtobusi te vrste stanejo 24,5 milijona starih din.

Bolj zanimivo je, da pri vozilih na lokalnih progah nameravajo v kratkem odstraniti sprevodnike. Le-te bodo nadomestili posebni avtomati, uvoženi s Švedske. To ni posebna novost. Na

Reki, v mestnem prometu se je stvar dobro obnesla. Podjetje bo s tem prihranilo mnogo denarja — sprevodnik namreč stane delodajalcu 29 s din na vsak prevožen kilometr — in tudi za potnike bo odslej vse skupaj mnogo enostavnejše. Seveda novost zahteva od ljudi več discipline. Namesto pri zadnjih vratih bodo po novem vstopali pri sprednjih, kajti avtomati, s katerim upravlja šofer, je montiran ob volantu.

Avtobusi brez sprevodnikov bodo vozili na progah Škofja Loka — Kranj in Gorje — Lesce — Begunje, kasneje pa tudi drugje.

-ig

Nov, posebej za lokalne proge konstruiran avtobus, ki vozi na relaciji Škofja Loka—Kranj. Dve takšni vozili je pred 14 dnevi kupilo podjetje Transturist. Foto F. Perdan

Kranjska jesenska razglednica — Foto: F. Perdan

Gradnja nove šole v Kranjski gori

Prvega oktobra so imeli v Kranjski gori majhno slovensko šolo za začetku gradbenih del za novo šolo. Zbrali so se prostveni delavci, predstavniki občinske skupščine družbenopolitičnih delavcev in predstavniki gradbenega podjetja Sava z Jesenic.

Da Kranjska gora potrebuje novo šolsko poslopje, so sicer ugotovili že pred petnajstimi leti, saj je sedanja stara že več kot sto let in že davno pretesna. Grajena je bila za sto učencev, sedaj pa se v učilnicah stiska kar 360 otrok. Šola nima telovadnice,

Svet brez bleščic

Bil sem tako sam

Najprej je bil zelo srečen, ko je dobil službo. Najti službo v mestu, potem ko je zapustil majhen kraj neke na koncu naše dežele, je zanj pomenilo zares veliko. Ni bil še star osemnajst let, ko je odšel od doma, da najde delo v večjem mestu.

Znašel se je popolnoma v novem okolju. Brez znanec in prijateljev. Po svoje je preganjal občutek osamljenosti, vendar se na novo okolje ni mogel takoj navaditi.

Za osamljenost mladoletnika in njegove težave v privajanju na novo okolje niti ne bi nikoli zvedeli. Niti tisti, ki se z mladino ukvarjajo, niti družbene institucije, ki skrbe za red. Postaja milice ga je namreč prijavila na senat za mladoletnike zaradi povzročene telesne poškodbe. Nekje se je namreč stepel. Mogoče bi bilo reči tudi tako: spet en mlad razgrač več, huligan in podobno. Največkrat pa se pri taki obsodbi delikventov, posebno mladoletnih, kaj radi pozabimo vprašati — zakaj pa je postal delikvent?

»Bil sem tako sam. Poznal nisem nikogar. Nekoč so me povabili k neki družbi, pa sem šel. Nisem se vprašal, kakšni so ti ljudje, kdo so, kaj delajo. Bil sem srečen, da sem bil lahko z njimi, da nisem več sam.

Bil je vesel, če je šel lahko z njimi. Pa čeprav niso bili tisti fantje družba zanj. Drugih pač ni poznal, pa tudi nihče drug se zanj ni zanimal. Pozanimali so se, ko je bilo nekaj narobe, pa še to — roka pravice.

Razočaran nad mestom, nad okoljem, ki ga ni sprejelo, ki mu ni pomagalo pri vključevanju v novo družbo, se je vrnil. Vrnil se je spet v svoj mali kraj, daleč od velikega mesta, kjer ga ni nihče poznal in razumel.

L. M.

Dobri učni uspehi tržiških osemletkarjev

Ob začetku novega šolskega leta radi pregledujemo rezultate prejšnjega šolskega obdobja. Zanimajo nas po-prečne ocene učencev, odstotek ponavljavcev, zasedenost posameznih oddelkov in še marsikaj. Radovednost smo tokrat hoteli potešiti s podatki s tržiških osnovnih šol. In kakšni so ti podatki?

V treh tržiških popolnih osnovnih šolah (Križe, osnovna šola heroja Bračiča in osnovna šola heroja Grajzerja) je bilo ob koncu šolskega leta 1967/68 1537 učencev, kar je za 41 manj kot v prejšnjem šolskem letu. Sploh pa je na tržiških osnovnih šolah že od šolskega leta 1961/1962 čutiti upadanje števila učencev. Če primerjamo nove normativne pogoje o najmanjšem in največjem številu učencev v enem oddelku s stanjem v tržiških osnovnih šolah, dobimo naslednje podatke: osnovna šola heroja Bračiča je imela 27 učencev v enem oddelku, osnovna šola heroja Grajzerja 26 in osnovna šola v Križah 24 učencev v enem oddelku. Omenimo naj še to, da normativi zahtevajo najmanj 16 in največ 36 učencev v enem oddelku.

Rezultati o učnih uspehih tržiških šolarjev v preteklem šolskem letu so precej ugodni, saj je od 1537 učencev izdelalo razred s samimi pozitivnimi ocenami 1257 učencev ali 81,7 odstotka, kar je za dva odstotka več kot v šolskem letu 1966/67. Porast učnega uspeha beležijo v vseh razredih, le v tretjem razredu je nižji kot prejšnje šolsko leto. V višji razred, pa je po posebnih določilih, ki dovoljujejo napredovanje v naslednji razred z eno negativno oceno iz enega predmeta, napredovalo še 114 učencev ali 7,4 odstotka vseh učencev. Kakšne pa so po-prečne ocene pri posameznih učnih predmetih? Najnižja ocena je pri slovenskem jeziku — 2,44, matematiki — 2,55 in tujem jeziku — 2,61, medtem ko so pri drugih predmetih po-prečne ocene višje.

Letošnji sprememni izpiti na kranjskih srednjih šolah so pokazali kar precejšnjo učno raven tržiških šolarjev, saj so se pri matematiki učenci kriške osnovne šole med 28 gorenjskimi osnovnimi šolami povzpeli na prvo mesto. Pri slovenskem jeziku so bili med najboljšimi učenci z osnovnih šol Križe in heroja Grajzerja, pri angleškem jeziku pa z osnovne šole heroja Bračiča in Križe. Tudi na tekmovanju matematikov so posamezni učenci dosegli dobre rezultate — na tekmovanju gorenjskih šol so zastopniki Bračičeve šole dosegli prvo mesto v 8. razredu in drugo mesto v 7. razredu, medtem ko so učenci kriške osnovne šole dosegli eno drugo in eno tretje mesto, na republiškem tekmovanju pa je učenka iz Bračičeve šole zasedla drugo mesto.

vig

PODJETJE ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GOSPODARSTVO KRAJN

obvešča

interesente za gradnjo individualnih hiš, da je bil dne 28. 9. 1968 v Glasu, 29. 9. pa v Delu objavljen natečaj za oddajo 30 stavbnih parcel v Preddvoru na Francariji

Na parcelah je možno zgraditi:

11 ENONADSTROPNIH HIŠ

15 MEDETAŽNIH HIŠ

4 STANOVANJSKE HIŠE — penzije

Razpisni pogoji natečaja so na razpolago na Podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, Cesta JLA 6/V, soba št. 4.

Interesente za nakup parcel vabimo v četrtek, dne 10. 10. 1968 ob 18. uri na sestanek v prostorih Krajevne urade v Preddvoru.

Na sestanku bodo interesentom obrazloženi razpisni pogoji in dane vse informacije v zvezi z gradnjo hiš.

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

Kadrovska komisija
KRANJSKIH OPEKARN KRAJN,
Reginčeva 8

razglaša prosto delovno

mesto tesarja

v obratu Stražišče

Pogoji:

Kvalificirani ali polkvalificirani tesar ali mizar s prakso.

Pismene prijave z dokazili o sposobnosti sprejema kadrovska komisija.

Zasedba delovnega mesta je možna takoj. Osebni dohodek po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Razstava treh likovnikov v Škofiji Loki

Prihodnja petek, 11. oktobra, bodo v galeriji Loškega muzeja odprtli razstavo del kiparja Mome Vukoviča in slikarjev Francija Novinca ter Franca Kokalja. Pokrovitelj tokatne razstave je podjetje Koteks Tobus iz Ljubljane. Otvoritev bo ob 18. uri.

Te dni po svetu

PULJ, 5. oktobra — Danes popoldne je s puljskega letališča odpotoval na Dunaj predsednik republike Avstrije Franz Jonas, ki je bil na šestdesetnem uradnem obisku v Jugoslaviji. Od avstrijskega predsednika se je poslovil predsednik republike Josip Broz Tito.

INTANBUL, 5. oktobra — Pristaniške oblasti v Istanbulu so sporočile, da bo sedem ladij sovjetske mornarice ta teden zaplulo iz Crnege v Sredozemsko morje. Sovjetska zveza je sporočila, da je v Sredozemlje poslala pet hidrografskih ladij, eno ladjo za zvezzo in enega množavca.

WASHINGTON, 5. oktobra — Predsednik ZDA Johnson je včeraj sprejel podpredsednika ZIS Kira Gligorova. Pogovarjala sta se o mednarodnem položaju ter o odnosih med Jugoslavijo in ZDA. Podpredsednik ZIS Kiro Gligorov se je že vrnil v domovino.

PRAGA, 5. oktobra — Delegacija CK KPC, ki jo je vodil prvi sekretar Aleksander Dubček, se je sinoči vrnila iz Moskve v Prago. Delegacija se je dva dni pogovarjala z najvišjimi sovjetskimi voditelji. Ob vrnitvi je Černik, ki je bil tudi član delegacije, rekel: »Vi ste videti nekak žalostni, toda jaz sem zelo zadovoljen s pogovori, ki so bili plodni...«

LONDON, 6. oktobra — Londonski Sunday Times piše, da je Sovjetska zveza razpostavila v bližini kitajske meje nove rakete z domtom 2000 do 3000 milij, s katerimi bi lahko neutralizirali mesta v Sinkiangu, kjer imajo Kitajci svoje atomske bombe.

MEXICO, 7. oktobra — Deset zelo pomembnih jugoslovenskih umetniških del, ki so jih poslali na svetovno razstavo v Mehiko, se je izgubilo in jih zato ne bodo mogli razstaviti na mehiški kulturni olimpiadi. Predstavnik mehiške kulturne olimpiade in delegat jugoslovenskega nacionalnega odbora za sodelovanje na kulturnih manifestacijah iščeta izginule umetnine. Vrednost umetnin cenijo na več kot 35 tisoč dolarjev.

KALKUTA, 7. oktobra — Indijske oblasti so sporočile, da je med poplavami, do katerej je prišlo minuli teden, izgubilo življenje 560 ljudi. Po neuradnih podatkih pa je mrtvih več kot tisoč, milijon ljudi pa strada.

Ljudje

Pod krošnjami stoletnih hrastov, kot pred sto leti, ko se je zbralo okoli deset tisoč slovenskih rodoljubov, je velika množica v nedeljopraznični praznovanju skriva v slovenskih ljudskih množicah in kako zapletene narodnosti in socialne naloge bi lahko ta sila opravila.

Udeleženci spominske slovensosti so v pozdravnem pismu predsedniku Titu takole opisali pomen prvega tabora v Ljutomeru: ... Slovensko narodno gibanje je s taborškimi akcijami postal prvič v zgodovini stvar in potreba naših širokih ljudskih množic. Te množične

100 let slovenskega taborstva

akcije so oblikovale in kreple nacionalno zavest in ponos, čut za enakost in solidarnost, zato so imele velik vzgojni in idejnopolitični pomen. Pred vsem drugim pa je taborško gibanje odkrilo, koliko potencialna revolucionarna sila se skriva v slovenskih ljudskih množicah in kako zapletene narodnosti in socialne naloge bi lahko ta sila opravila.

V kmečkih uporih, v protestantskem gibanju, v taborških akcijah, v bojih za severno mejo in drugod, so slovenske ljudske množice dozorevale za najpomembnejše dejanie v svoji težki zgodovini: za ustanovitev OF in za narodnoosvobodilni boj ...

Edvard Kardelj pa je v svojem govoru med drugim dejal: »Tu v Ljutomeru in prav na tem mestu je slovensko ljudstvo pred sto leti oznanilo novo razdobje v raz-

voju slovenskega naroda v boju za svojo uveljavitev in osvoboditev. Kakor ob vseh prelomnih zgodovinskih trenutkih, kadar je šlo za usodo človeštva, so se tudi na zgodovinskem prizorišču pojavitve najvišje ljudske množice s svojimi nacionalnimi in socialnimi težnjami, s svojim revolucionarnim in demokratičnim nemirom, s svojo neposredno politično akcijo in s svojim direktnim prispevkom na vladajoče in odločajoče kroge takratne avstro-ogrške družbe, pa tudi slovenske politike... Tisoči in tisoči slovenskih ljudi, zlasti kmečkega ljudstva in mladih, izražali narodne, demokratične in socialne zahteve, pa tudi svoje nezadovoljstvo s politiko konservativnega vodstva in zahtevali odločnejšo borbo za narodnoosvobodilne in socialne cilje slovenskega

ljudstva ... Tabori — zlasti ljutomerski — niso oznanjali gesla enotnosti za vsake cene. Nasprotno, dobršen del taborških množic, zlasti pa najnaprednejši del demokratične mladine, je bil pripravljen tudi za razkol, ki naj bi ovobil slovenski narod pogubnega vodilnega vpliva konzervativnih cesarju zvestih krogov v tedanjem slovenskem političnem vodstvu. Cepav ne v popolnoma dogmatični obliki, je taborško gibanje izdelalo tako rekoč celovitejši demokratični koncept programa slovenskega narodnega boja in v njem obnovilo že skoraj pozabljeno zahtevo po zedinjeni Sloveniji, ki je bila v resoluciji leta 1848 proklamirana kot vodilni cilj slovenskega ljudstva v vseh njegovih deželah...«

V. G.

in dogodki

Lovec na divje lovce

Obtožujejo ga, da preganja revščino

Lado Kersnik z Bleda slovi kot najboljši ribiški čuvaj. O divjih ribičih zelo mamo pišemo, čeprav jih je veliko ob Radovni in Savi Bohinjki. Nekateri divji lovci so neverjetno trmasti in vztrajni. Lado pozna zdravilo, ki zdravi takšno bolezni. Ko sva se ondam srečala v Radovljici, mi je pripovedoval o srečanjih z njimi.

Neki delavec jeseniške žezlerarne je posebno rad lovil rive v Radovni. Pri prvem srečanju s čuvajem je obljubil, da ne bo več lovil rib. Čez 14 dni pa ga je v ranih jutranjih urah Lado spet zatolil v soteski Vintgar. Ko je zagledal čuvaja, je odvrgel torbo in skušal pobegniti. Lado je ustrelil v zrak in divji lovec se je spet znašel pred možem postave. V torbici je imel 36 postrvi. Čeprav ga je Lado prijavil sodniku za prekrške, do takrat še ni bil poklican na odgovornost.

Cez teden dni ga je Lado zopet zasačil ob 4. uri zjutraj, ko je blizu Krnice le il v Radovni rive. Na travi je že imel 12 postrvi. Ta vztrajni divji lovec je Ladota tako razjelil, da ga je odpeljal naravnost v Radovljico sodniku za prekrške. Divji lovec je stopal po cesti naprej in nosil rive, za njim pa je šel Lado s pištolem v rokah.

Nekega deževnega dne je Lado nad vodo Save Bohinjke pri Soteski opazil dve palici nad vodo. Pri prvi palici ni bilo ribča. Ko pa se je Lado plazil naprej, je kmalu zagledal dva turista. Bila sta Italijana, ki sta imela ribiško dovoljenje. Toda na dovolilnicu je dovoljeno uloviti samo tri merske postrvi. Ta dva pa sta že imela 20 rib, in to 6 v torbici, druge pa skrite v grmovju. Poleg tega

sta lovila na žive črve, kar ni dovoljeno.

Ker nista hotela plačati kazni, jih je Lado odpeljal na postajo ljudske milice. Tja so se odpeljali z italijanskem avtom. Na postaji milice sta Italijana takoj plačala kaznen. Bila pa sta ob tem nenavadno dobre volje. »Le kaj imata za bregom, ko pa se tako sladko smehljata?« je ugibal Lado in sklenil, da bo še enkrat pregledal teren ob vodi.

Ribiški čuvaj Lado Kersnik

Italijana sta se odpeljala z avtom, Lado pa je odšel k Savi. Ko je tako lezel po mokrem grmovju in travi, je odprt pravi ribji zaklad. V grmovju je našel skrit hladilnik, v njem pa 50 postrvi. Zdaj je Lado razumel, zakaj skrivnostni smehek. Skril se je v grmovju in čakal »ljube« turiste. Ko sta se Italijana približala hladilniku, je Lado skočil iz grmovja. Ker je imel v rokah pištole, sta se

italijana tako ustrašila, da je eden pobegnil, drugi pa se od strahu sploh ni mogel ganiti. Kmalu se je vrnil tudi drugi Italijan, saj prijatelja ni mogel pustiti na cedilu. Se enkrat so se odpeljali na postajo milice.

Včasih ni lahko biti čuvaj. Takšen primer je bil v Nosenju. Neki avstrijski turist je z dovoljenjem lovil rive. V bližini pa sta lovila dva mlajša tuja turista brez dovoljenja. Menda so bili srodniki. Ko je Lado vzel iz žepa notes, da zapiše in zaračuna kaznen, je prišlo do pretepa. Starejši turist je

udaril po bloku, mlajši pa mu je hitro zavil roko na hrbet. Po krajšem prerivjanju so divji lovci pobegnili z avtomobilom, ljudje pa so polobili pogledati na številko avtomobila, tako da jih kljub prijavi niso dobili.

»V tej službi je veliko zame, groženj, pri ljudeh nismo priljubljeni. Nekateri celo trdijo, da preganjam revščino. Ljudje, ki stanujejo ob vodi, molčijo o divjih lovcih, ker imajo včasih tudi sami na jedilniku rive, ki so nezakonito splavale na krožnik,« pravi Lado.

J. Vidic

Komisija za sprejem in prenehanje dela Trgovskega podjetja »SPECERIJA« BLED
razpisuje prosto delovno mesto

ARANŽERJA

Pogoji: KV trgovski delavec z aranžersko šolo.

Ponudbe poslati do 15. oktobra 1968 na naslov Špecerija Bled, Prešernova 76.

AUTO-MOTO DRUSTVO KRANJ

organizira s sodelovanjem tovarne »TOMOS« Koper

II. zlet mopelistov

V KRANJU, DNE 12. OKTOBARA 1968

Program zleta:

Ob 13.30 — Povorka vseh motoriziranih udeležencev skozi mesto Kranj.

Ob 14.00 uri — Spretnostna vožnja na Titovem trgu.

Vse ljubitelje moto-sporta posebno pa še mladino vabimo, da si ogledajo to zanimivo tekmovanje.

AMD KRANJ

Po Prešernovih stopinjah

Anton Muhovec -

pesnikov stari stric

Vse kraje, za katere je sporočeno, da je pesnik tamkaj bival ali jih je le obiskal, sem si na svojih prešernovskih poteh že ogledal in tudi pisal o njih.

Le o Stebenju na Koroškem še nisem spregovoril. To pa zaradi dveh razlogov: da je Prešeren v času svojega bivanja v Celovcu, kjer se je v prvi polovici l. 1832 pripravljal na odvetniški izpit, tudi utegnil obiskati ljubljenega starega strica Antonia Muhovca v Stebnju — je za zdaj le domneva. Nekateri prešernoslovcji menijo namreč, da tako na rodbino navezan človek, kot je bil pesnik, ne bi opustil priložnosti obiskati poleg starega strica še sestro Jero, ki je tedaj služila pri Muhovcu.

Tako piše France Kidrič: »Morda je upravičena tudi domneva, da je Prešeren sam ali pa z bratom bogoslovem Jurijem vred obiskal iz Celovca katerikrat še strica Muhovca v Stebnju.«

Drug razlog, zakaj še nisem bil v Stebnju — in kolikot vem, tudi kak drugi raziskovalec Prešernovega življenja tamkaj ni bil — pa je zelo preprost: nisem vedel, za kateri Stebenj gre... Na Koroškem je cela vrsta Stebenjev — uradno: Sveti Stefan — opreti pa sem se mogel le na Lenkino besedo, ki jo je pesnikov rodoslovec Tomo Zupan vnesto zapisal: »Anton Muhovec so se s Polzele na slovensko Koroško v Stebenj (St. Stephan unter dem Feuersberg) preselili. To je bilo kake tri ure peš nad Velikovcem.«

KOROŠKI STEBENJ

Pa sem šel na pot — sprva na zemljevidu, potem v pokrajino. V mislih sem imel besedico »nad Velikovcem«, torej nekje severno od tega kraja. Res, natanko na severu, nad Velikovcem je sv. Stefan, tik pod Švinško planino, blizu poti, ki vodi na Dješke. Toda ta kraj ni oddaljen tri ure hoda od Velikovca, niti uro ne. Pa tudi kake gore »Feuersberg« ni v bližini. Severno od Velikovca so še drugi Stebnji in Sv. Stefani — toda zelo oddaljeni in že v nemški Koroški pa tudi kakega »Feuersberga« nisem našel ob teh imenih.

Naprosil sem zato prijatelje v Celovcu, da bi pogledali v kake stare imenike ali leksikone in poiskali izmed številnih Stebnjev onega, ki bi ga rad našel.

In res, kmalu sem dobil sporocilo: Muhovec Stebenj je bri Globasnici, sedem kilometrov vzhodno od Dobrile

vesi. V starem imeniku krajev je za ta Stebenj tudi zapisano »St. Stephan unter dem Feuersberg«. In tako me je zavedla moja šolska učenost, ki pod besedico »nad« razume le severno smer. Preprost človek, ki živi v naravi, pa meni, da je nekaj nad, če je više proti goram, vzpetinam.

Stebenj pri Globasnici (stare knjige govore le o Klobasnicu!) je, iz Velikovca gledano, res na robu Podjune, ki tod prehaja že v predgorje Savinjskih Alp.

No in tako sem dne 11. septembra t.l. končno le obiskal moj pravi Stebenj. Tu je res še vse slovensko. Spada pa sedaj Stebenj pod globasnško župnijo. Cetudi ima prekrasno renovirano cerkev s številnimi zlatimi baročnimi oltarji in s posluhom restavriranimi freskami iz 16. stoletja. Okrog cerkve je lepo negovan pokopališče. Tu sem iskal in iskal — a groba Antona Muhovca nisem našel; tudi kake plošče ne. Naučava je namreč, da z opuščenih grobov starih župnikov ohranijo vsaj nagrobne plošče in jih vzdajo v cerkveni zid. Kaj so na moža, ki je službo tu vestno opravljal do svoje smrti dne 14. novembra 1838, povsem pozabili? S sedanjim globasnškim župnikom g. Francem Pošom, ki tudi v Stebenju opravlja cerkvene obrede, bova stvar že raziskavala, da bi to dognala vsaj do 130-letnice Muhovčeve smrti, ki se je bomo spomnili to jesen.

MUHOVČEV ROD

Poglejmo zdaj bolj natančno, kako je z Muhovčevim rodom, ki je nedvomno imel močan vpliv — sprva na pesnikovo mater — pozneje, predvsem kot moralna opora tudi na njenega sina samega.

Francetova mati je bila hči akoba Svetine in Jere rojene Muhovec. Jera je imela tri brate: Tomaža Muhovca (1734–1808), ki je postal pozneje redovnik, Antona Muhovca (1746–1838) in Blaža Muhovca (1748–1789), dekana na Gorjah pri Bledu.

Najmlajši Jerin brat Blaž Muhovec je postal svojo nečakinjo Mino (ne sestro, kot zmotno piše v SBL) v Beljak, da bi se tamkaj šolala in naučila nemško; pozneje jo je menda poslal še v Ljubljano. Stric Blaž je tudi posojal nečakinji Mini nemške knjige — skratka, skrbel je, da se je ečitno nadarjeno kmečko dekle izobrazilo. In tako lahko rečemo, da je bila Mina Svetina, pesnikova mati, za one čase, kot ženska, zadosti izobražena in je kot taka veljala

v domači vasi Zirovnici, pozneje tudi v Vrbi, kamor se je l. 1797 primožila, pisati je znala pisma, čitati slovenski in nemški pa tudi cerkvene in druge obredne pesmi je pela vedno naprej, kot prva pevka v fari. — V tem pogledu je daleč prekašala moža Šimna, ki se je raje posvečal gospodarskim rečem in za kake druge reči ni imel posluha.

A vrnimo se sedaj k Antonu Muhovcu, ljubemu pesnikovemu staremu stricu, stricu Francetove matere. Anton Muhovec je bil ob pesnikovem rojstvu župnik v Ihanu. Od l. 1805 je župnikoval v Tunjicah, l. 1812 pa ga najdemo v Komendi pri Kamniku. Še istega leta je zapustil to faro ljubljanske škofije in se umaknil, bržas zaradi nerazumevanja s Francozom, pod duhovsko oblast lavantinskega škofa na Štajersko. Tu je služboval po raznih farah, najdlje v Polzeli, kjer ga je tako rad obiskoval študent France. — Od tod je Antona Muhovca vodila duhovska pot na Koroško, v bližnji Stebenj pri Globasnici, kjer je utrujeni mož našel svoj mir. Umrl je 14. novembra 1838, v starosti 92 let.

O pesnikovi najstarejši sestri Jeri in njenem bodočem možu Primožu Ambrožu, ki sta oba služila pri Muhovcu v Stebenju, bo stekla beseda kdaj drugič.

Pač pa moramo sedaj slišati še laskavo oceno, ki so jo dali Antonu Muhovcu njegovi cerkveni predstojniki: da uživa zaupanje vernikov, ljubezen župljanov ter živi neoporečno in zgledno.

VNED POPOTNIK

Pisali smo že večkrat o Prešernu-popotniku: kot dikjak je sam ali pa z bratom Jurijem kaj rad »škočil« h kakemu stricu. Zdaj v Borovnico k stricu Jakobu, potem spet na Savo pri Litiji, v poznejših letih k stricu Jakobu na Smarno goro, k stricu Francu pa na Goričico. S svojim šefom doktorjem Cobathom, včasih tudi s Kastelicem, se je rad podal na deželo: v Stično, Bistro, Skofjelo Loko, Jeterbenk, Dob, Moravče, s prijateljem in mentorjem Copom je bil pri Savici, v St. Rupertu, s Slomškom je potoval iz Celovca v Blatograd k slovečemu slavistu Urbanu Jarniku, na Bled je šel zaradi poslov k oskrbniku škofijskih posestev Ullrichu, v Vrata pod Triglav je šel z jeseniškim fužinarjem Ruwardom in še nekaj krajev.

Ruwardom in še nekaj krajev, kamor so kdaj vodile pesnikove stopnine.

Vendar nas v današnjem zapisu zanimajo najbolj one poti, ki so vodile Prešerna k staremu stricu Antonu Muhovcu. Tu se moremo opreti predvsem na besede, ki jih je narekovala najmlajša pesnikova sestra Lenka častiljivemu raziskovalcu Prešernove »sorodovine«, profesorju Tomu Zupanu (ki je bil s pesnikom tudi sam v dalnjem sorodu).

Pa poslušajmo sedaj izvirno Lenkino pripoved v njenem starinskem jeziku (bilo ji je tedaj že 78 let):

»Na Pódzalji (t. j. Polzela) je bil Frence pri fajmoštru Antonu Muhovcu trikrat. V prvo z materjo, v drugo in tretje sam. In to bolj v poznejših latinskih šolah. Ta Muhovec, kedaj fajmošter v Komendi, so bili Muhovčev iz Zirovnice: naše matere stric.«

»Enkrat sta na tej poti z Andrejem Valantom vkljuk zadebla. Andrej Valant je bil doma pri Konjičarju na Misčah in s starim stricem Antonom Muhovcem prav tako v rodu, kakor mi Ribičevi. Naša mati, Mina Prešeren-Svetinova, so mu bili teta. — Valant je rekel Frencetu, ko ga je ta dohitel na poti: Zakaj si se tako lepo napravil? Frence nato njemu: K enemu stricu se tudi ne sme tako umazan priti. Valant je bil iz dobre hiše in pa od rojstva precej na dobiček. — Ko sta prišla oba vkljuk k Muhovcu, so se obrnili stric k Valantu in mu rekli: »Glej, Frence se je tako lepo napravil, zakaj pa ti vselej prideš kakor kak

stari stric svojega bistrega nečaka, izpričuje tolje sporočilo, ki nam ga prav tako posreduje Lenka:

»Kakor vselej, je bil Frence moral v sedmi šoli dobiti vse eminenc (t. j. odlično); le v zadržanju (t. j. vedenju) prvi red. Povedal je Frence to staremu stricu in rekel: To je pa potem takoj, kakor da bi bil jaz kak lump; tega pa nočem. Stari stric so natoli k prefesarju in ga vprašali: Kaj pa je naredil? Nič — je odvrnil prefesar — le samo klobuk malo bolj pokončni nosi. Potem je v posvetu (t. j. na konferenci) rekel tožniku prefesarju eden prefesarjev: Boste morali spričati: zakaj da mu hočete dati le prvi red. Načo je Frence tudi v zadržanju dobil mali eminenc akcezit.«

Tisti »prefesar«, ki ga je klobuk na Francetovo glavi tako motil, pa je bil Jožef Dagarin... Torej oni mož, ki je kot poznejši kranjski dekan skušal umirajočega pesnika vrniti cerkvi.

Smemo pa po vseh sporicilih trdi, da sta edinole Francetova stara strica Anton Muhovec in Jožef Prešeren podpirala njegovo odločitev za posvetni stan. Edina od vsega sorodstva...

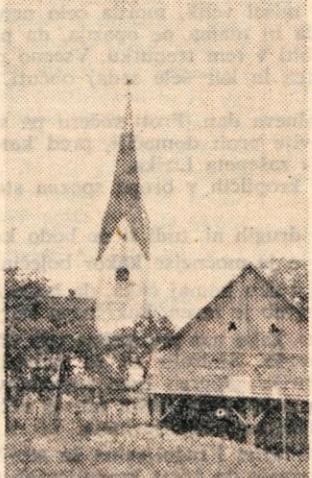
Poslušajmo še enkrat Lenko, kaj pravi o tem liberalnem mišljenju enega od pesnikovih starih stricov Jožefa Prešerna:

»Frence je bil toliko pri stricih, da je natančno poznal duhovske vesele pa tudi težavne ure. Zato je sam v sebi sklepal, da ni za duhovski stan. Tudi so mu starci stric Jožef rekli, še preden je šel na Dunaj: če ne boš vesela dobil za duhovski stan, tudi bom jaz pomagal. Te starega strica besede smo tako razlagali doma, da sta bila s starim stricem zavoljo poklica zgovorjena. Ce bi bili tudi zelo radi videli, da je duhoven, so vendar le to želeli, da bi bil Frence v poznejem življenju srečen. Mati so pa zmiraj trdili, da se — ce ga tudi sedaj ne veseli na duhovstvo — tega lahko navadi. Saj so imeli tri strice duhovnike — brata pri Muhovcu v Zirovnici, kjer so bili mati doma, Vrbi, kamor so se k Ribiču primožili, sta bila tudi dva očetova brata duhovna. In iz Vrbe Boštjanov stari stric Jožef, stare materje brat, tudi duhoven. Vsi ti šesti so bili dobri duhovni. Zato so mati tako rekli. Bila sta torej stari strice Jožef in naša mati v tem vsak svojih misli.«

Drugi stari stric Anton Muhovec pa je kot smo povedali v enem od prejšnjih poglavij, materi kar naravnost svetoval, naj postane Frence, ki ima tako bistro glavo, profesor, »da bo imel kaj početi z njo.«

Naj velja ta zapis hkrati tudi za spomin na dobrega pesnikovega strica in prijatelja Antona Muhovca ob 130. letnici njegove smrti, ki bo v prihodnjem mesecu.

Crtomir Zorec

Stebenj pri Dobrli vesi na Koroškem

berra? To je Frence pravil, da so mu tako rekli — Andrej Valant je v Kameniku vrnrl kot vpokojen duhovnik leta 1882.«

UPORNISKI KLOBUK

»Strašno radi so Frenceta imeli ta stari stric Muhovec. — Ko sta bila mati in Frence na Podzalji, so materi stric Muhovec rekli: »To ima Frence glavo! Taka bistra glava bi moral biti prefesar. Sploh eno veliko službo mora dobiti, da bo kaj opraviti imel s tako glavo.«

Kako rad je imel Jožef Prešeren, drugi pesnik

Roblekov dom vzdržuje planinsko društvo Radovljica

Roblekov dom z novim pokrivalom

Roblekov dom na nadmorski višini 1757 m so postavili planinci 1936. leta, toda med vojno so ga Nemci začigali. V njem je 48 ležišč, oskrbovan pa je od junija do oktobra. Da je dom zelo prijubljena planinska postojanka, se vidi iz knjige gostov, v katero se je samo letos podpisalo 2500 gostov. Dom bo še naprej zvesto služil namenu. To pa po zaslugu planinskega društva Radovljica, ki nenehno bdijo nad vzdrževanjem planinskih postojank. Na Roblekovem domu so letos popoloma zamenjali strelno kritino, prepleskali zunanje stene, obnovili ograjo okrog doma in pobarvali žlebove. Za obnovitev so dali prek 2,5 milijona S din.

Planinsko društvo Radovljica upravlja s štirimi planinskimi postojankami. Te dni nameravajo na Valvasorjevem domu zamenjati počene salonitne plošče na strehi. Za vzdrževalna dela na domu na Goški ravni so v dveh letih porabili prek 5 milijonov S din.

Tudi Pogačnikov dom pri Kriških jezerih čaka na obnovu strehe. Toda planinsko društvo Radovljica finančno ne zmora opraviti vseh potrebnih, da ne rečemo nujnih del pri vzdrževanju planinskih postojank. Zato bo društvo pripravilo elaborat in sestavilo listo nujnih del ter s to problematiko seznanilo planinsko zvezo Slovenije. **J. Vidic**

Nesreča v zadnjih dneh

Zaradi prehitre vožnje po cesti četrtega reda pri Trbojah se je v petek, 4. oktobra, zaletel v betonski nosilec električnega droga ob cesti voznik osebnega avtomobila Stanislav Muren. Voznik je bil pri trčenju huje ranjen, na avtomobilu pa je škoda za okoli 15.000 N din.

Zjutraj okoli šeste ure je na cesti tretjega reda v Cerkljah 76-letna Marija Bergant šla čez cesto tek pred kolegarko Rozalijo Koprivnik. — Kolesarka je Bergantovo zadeila, tako da sta obe padli. Bergantova se je pri tem hudo ranila, Koprivnikova pa lažje.

Sestletni Tomaž Gregore je v soboto, 5. oktobra, popoldne nenadoma prečkal cesto pred avtomobilom, ki ga je vozil Franc Brankovič. Avtomobil je otroka zadejal, tako da je ta obležal s hudimi ranami. Nesreča se je pripetila v križišču Oldhamske ceste in ulice Moše Pijada v Kranju.

Na cesti prvega reda v Lesach pri letališču je v nedeljo trčil zaradi prekratke varnostne razdalje voznik osebnega avtomobila Miro

Imate v tujini sorodnike, prijatelje, znance? Ali ste že pomisili s čim bi jih razveselili za novoletne praznike?

**Podarite jim
SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR
za leto 1969!**

Spominjal jih bo domačnosti in jim prinesel v besedi in sliki košček rojstnega kraja. Hvaležni vam bodo za dobro izbrano darilo!

Koledar bo izšel že koncem oktobra. Pohitite z narocili, kajti za to knjigo je vedno večje zanimanje in je v zadnjih dveh letih bil tako zgodaj razprodan, da naknadnim naročnikom nismo mogli ugoditi. Tiste, ki želijo poslati koledar v Ameriko, obveščamo, da ga bomo poslali z letalom, če ga bodo naročili do 30. novembra.

Naročila sprejema:

**SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
LJUBLJANA, Cankarjeva 1/II.
Telefon: 21-234**

Tatvine umetnega usnja v Standardu Pretrgana je samo ena nit

V podjetju Standard v Kranju so pri dnevnih kontroli proizvodnje že dlje časa opažali, da primanjkuje po več deset metrov umetnega usnja. Čeprav bi primanjkljaj lahko pripisali napaki v merjenju ali odpadkom, pa je vendarle stalen primanjkljaj postal sumljiv. Jasno je bilo, da desetine obdelanega in neobdelanega umetnega usnja zapuščajo tovarno pri stranskih vratih. O tem je šel že nekaj časa glas po Kranju, vendar dolgorstnev, ki so kradli na škodo kolektiva, do pred kratkim niso odkrili.

Odločilna je bila nepazljivost. Delavec, ki je zaposlen v Standardu, je pri znancu opazil večji kup umetnega usnja. Vse skupaj se mu je zdelo sumljivo — in klob-

čič je začel odvijati.

Krasti v novem Standardovem obratu niti ni bilo tako težko. Stari obrat je ogrenjen in ima čuvaja. Novi obrat sicer ima ograjo, vendar je mogoč izhod pri zadnjih vratih, posebno ponoči. Kritočno je izkorisčal za tatvino Bilbija Sveti, rojen 1935, delavec v Standardu, v novem obratu. Kos umetnega usnja je najprej vrzel čez ograjo, nato pa je odšel iz obrata, usnje pobral ter ga odnesel v svoje stanovanje. Stanuje namreč v tovarniškem bloku tik zraven novega obrata. Usnje je jemal, kadar je delal v nočni izmeni.

Umetnega usnja seveda ni uskladiščil v svojem stanovanju, saj preiskovalci niso našli pri njem niti koščka. Zjutraj je navadno najel ali naprosil kakega znanca z avtomobilom, da bi mu robo prepeljal drugam. Največ je vozil v Jenkovo tapetniško delavnico oziroma stanovanje. Jenkov zet Jože Pišek je bil namreč eden večjih odkupovalcev ukradenega umetnega usnja. Med preiskavo je Pišek dejal, da je usnje kupil v Skofiji Loki, sicer pa da je usnje šoštanjsko in ne iz Standarda. Standardovi strokovnjaki pa so potrdili, da je usnje prav njihovo.

Del usnja je Pišek predelal v tapetniški delavnici, del pa ga je prodal po višji ceni, kot pa ga je dobil od Sveta Bilbija. Posel je cvetel vse dokler ni neki kupec postal nepazljiv: robo je videl delavec iz Standarda.

Pišek in Bilbija sta sicer valila krivdo drug na drugega. Bilbija trdi, da ga je h kraj nagovarjal Pišek, ta pa pravi, da mu je Bilbija sam predlagal kupčijo. Naj bo kakorkoli že, tovarna je bila samo v tem primeru oškodovana za okoli 500.000 starih din.

Na podoben način izginja umetno usnje še vedno iz tovarne. Pretrgala se je samo ena mreža. V tovarni še vedno opažajo, da usnja zmanjkuje.

L. M.

Darilo vojakom

Sredi septembra so vojaki prekinili graditi cesto do Valvasorjevega doma. Obljubili so, da se bodo drugo leto zopet vrnili. Z buldožerjem so prišli vse do graničarske karavle, ki je nad Valvasorjevim domom.

Planinsko društvo Radovljica je graditeljem ceste poklonilo dva transistorja. **J. V.**

V nekaj stavkih

Cerkle — Zadnje strelske tekmovanje, ki ga je priredila strelska družina v Cerklih je pokazalo, da je za ta šport veliko zanimanja. Toliko ekip še ni nikoli nastopilo. Najboljša je bila ekipa krajevne organizacije socialistične zveze. Ostala mesta so si razdelile strelske ekipe rezervnih oficirjev, postaje milice v Cerklih, gasilci, avtomoto društvo in drugi. Med posamezniki je bil najboljši Alfonz Kern. -an

Ajda je v kozolcih — Klub deževnemu in razmeroma hladnemu vremenu v začetku jeseni je ajda dozorela. Kmetje so jo že spravili v kozolce. Sedaj je na poljih le še repa, ponekod tudi pesa, četrtja detelja, na dobro pognojenih travnikih tudi četrtja otava. -B. B.

Lesce — V okviru kluba ljudske tehnike v Lescah je najbolj deloven prometni krožek. Lepo imajo urejen prometni kotiček, v katerem so miniaturne ceste, vozila in križišča s prometnimi znaki. Radijski krožek je priredil pred nedavnim tečaj za radioamaterje. Brodarji pa vsako leto sodelujejo na državnem prvenstvu. Izdelali so že več radijsko vodenih čolničkov, ki jih pogosto preizkušajo na Šobčevem bayerju. -B. B.

Gozd Martuljek — Klimatsko zdravilišče Franc Rozman je letos postalo gostišče odprtrega tipa. Z letošnjo sezono, pa čeprav vreme ni bilo najbolj ugodno, so zadovoljni. Tudi po sezoni imajo še vedno goste, največ seveda proti koncu tedna. Za zimsko sezono jim ni treba skrbeti, ker imajo že vse zasedeno. Največ gostov pričakujejo iz Italije, Zahodne Nemčije in Avstrije. Za svoje goste bodo še zboljšali smučarske pogoje na novo urejenem smučišču pod Črnim vrhom pod Špikom. Uredili pa bodo tudi drsalische za mladinskim domom. -B. B.

Zahvala

Ob izgubi naše drage sestre

Cirile Beranič

Čutimo hvaležno dolžnost, da se iskreno zahvalimo za dobrotno pomoč gospodu primariju dr. Hafnerju in g. dr. Sajevicu, vsem osebju v odd. bolnišnice, v lekarini, kuhinji, pralnici in šivalnicu.

Vsem najlepša hvala, ki so jo spremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje.

Hvaležne sestre iz Brezij

Prodam

Prodam PUJSKE. Zupan Ivan, Smokuč 5, Žirovница 4835

Prodam KRAVO z drugim teletom. Zapoge 15, Vodice 4913

Malo rabljen STEDILNIK gorenje na drva prodam za 150 N din. Kokalj Anton, Tomšičeva 93, Jesenice 4924

PEČ termo II ugodno prodam. Slivnik, Sp. Gorje 17, Bled 4925

DVOSOBNO STANOVANJE lahko dobite za 35 dinarjev, lahko pa tudi hišo ali vikend. Poščite številko 10 revije Naš dom, ki je lahko ključ do vašega novega stanovanja.

Prodam PLETILNI STROJ regina - dvojni. Pikon, Titova 89, Jesenice 4825

Prodam suhe smrekove PLOHE, 300 žlindrinih zidakov 40x30x20, 100 kosov monta 12, PUNTE in BANKINE. Mravlje Peter, Škofja Loka, Mestni trg 3 4926

Prodam 800 kg KROMPIRJA cvetnika. Mrak, Jezerska cesta 98, Kranj, Gorenje 4927

MOTOR NSU maks. 175 ccm prodam. Dvorska vas 36, Begunje 4928

Prodam STEDILNIK gorenje, višečo kuhiško OMA-RO in 3 FOTELJE. Frlic, Britof 140, Kranj 4929

Stiri BIKCE prodam. Poljšica 4, Podnart 4930

Poceni prodam rabljeni VW standard. Ogled popoldan od 15. — 16. ure. Naslov v oglašnem oddelku 4931

VALILNICA V NAKLEM pri Kranju prodaja vsak torek, sredo in soboto 2 do 3 mesece stare jarčke, pasme legho. po 15 N din za 1 kom.

Prodam 400 kg drobnega KROMPIRJA in 4 dobro ohranjene OMARE. Šenčur 1 4932

Zelo ugodno prodam 40 m. bukovega PARKETA I. vrste. Burjek Franc, Pot za krajem 12, Kranj 4933

8 PUJSKOV, 6 tednov starih, prodam. Zg Brnik 67, Cerknje 4934

Prodam 100 kosov OPEKE monta 12, Kranj, Jezerska cesta 72 4935

Poceni prodam KRMILNO PESO, REPO, KOLERABO-rumeni in nekaj OVSA. Naslov v oglašnem oddelku

4936 OTROSKI VOZICEK-kombiniran italijski - prodam. Por, Ljubljanska cesta 21, Bled 4937

Prodam registriran MO-PED za 95.000 S din. Medvešek, Hrastje 79, druga ulica. 4938

KROMPIR dizere za seme (roza) 300 kg prodam. Nake 4, telefon 22176 4939

Prodam kompletno opravo za samsko sobo. C na Klanec 49, Kranj 4940

Ugodno prodam novo PEĆ za centralno kurjavo 3,7 m² (na trdo gorivo). Kranj, Čankarjeva 10 4941

Prodam PUNTE. Renko, Hafnerjeva pot 21, Kranj - Stražišče 4942

KUPIM

Kupim rabljeno manjše gradbeno DVIGALO. Resman Zgoša 23, Begunje 4943

LUTZOVO PEĆ, novejšo, manjšo kupim. Ponudbe pod »Kranj« 4947

Ostalo

V službo sprejemem SIVI-LJO z nekaj prakse za šivanje pletenih izdelkov. Plaća po dogovoru. Informacije vsak dan od 7. — 19. ure. Strojno pletilstvo, Jakopič Mira, Bled, Planinska c. 9 4898

FRIZERKA - BRIVSKA po-močnica, dobra moč, dobi zaposlitev takoj. Tomin Majda, Škofja Loka, Mestni trg 37 4944

Ponovno obveščam tovarišico, da pride po DEŽNIK, katerega je pozabil za časa gor, sejma v gostilni Trebec Pri mostu 4945

Igubil sem v soboto večjo vsoto DENARJA v modri kuveti. Najditevja prosim, da ga proti nagradi vrne v oglasni oddelek 4946

Izgubil sem OCALA v avtobusu od Lesc do Kranja. Prosim najditevja, da jih proti nagradi pošlje na naslov, ki je na vrečki. 4948

Našel sem moško KOLO. Dobi se Britof 26 4949

KINO

Kranj CENTER

9. oktobra amer. film PROSTOR NA SONCU ob 16., 18. in 20. uri

10. oktobra amer. barv. film POROČNIK ROBIN CROU-SOE ob 16., 18. in 20. uri

11. oktobra amer. barv. film POROČNIK ROBIN CROU-SOE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

9. oktobra amer. film PLA-CILO ZA STRAH ob 16., 18. in 20. uri

10. oktobra nem. barv. CS film VELIKA KAČA ob 16. uri, amer. film PROSTOR NA SONCU ob 18. in 20. uri

11. oktobra nem. barv. CS film VELIKA KAČA ob 16. uri, amer. film PROSTOR NA SONCU ob 18. uri

Stražišče SVOBODA

Kamnik DOM

9. oktobra amer. barv. film POROČNIK ROBIN CROU-SOE ob 20. uri

10. oktobra franc. barv. film REVOLVERAS KLEJ ob 18. in 20. uri

11. oktobra francoski film DNEVNIK ŽENE V BELEM ob 18. in 20. uri

12. oktobra francoski film DNEVNIK ŽENE V BELEM ob 18. in 20. uri

Skofja Loka SORA

9. oktobra amer. barv. CS film PROKLETA SRECA ob 18. in 20. uri

10. oktobra amer. barv. CS film PROKLETA SRECA ob 18. uri, italijs.-amer. barv. CS film UBIJTE DŽONIJA RINGA ob 20. uri

11. oktobra italijs.-amer. barv. CS film UBIJTE DŽONIJA RINGA ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

9. oktobra franc. barv. CS film FURIJA V BAHII

10. oktobra ameriški film CLO-VEK, KI JE PREVEC VEDEL

11. oktobra amer. barv. film MARY POPPINS

Jesenice PLAVŽ

9. oktobra amer. film CLO-VEK, KI JE PREVEC VEDEL

10. in 11. oktobra ameriški barv. film ZAVEZANIH OCI

Dovje-Mojsirana

10. oktobra ital.-špan. barv. CS film SEDEM PIŠTOL ZA BRATE MAC GREGOR

Kranjska Gora

10. oktobra franc. barv. CS film FURIJA V BAHII

Lesno industrijsko podjetje »Češnjica«, Železniki

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo zemljišča na parceli številka 791/4 k.o. Studeno in zidani del žage (kurilnica) na stavbi parcelli 64 k.o. Studeno.

Licitacija bo v soboto dne 12. okt. 1968 ob 10. uri na kraju samem.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koščka cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-869; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročniška: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Inozemstvo 16,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Pohištvo, TV in radio aparati,

peči na olje, el. štedilniki, pralni stroji, zavese, preproge, odeje, zimsko toplo perilo, volenne pletenine, volna konfekcija, klobuki reklamna prodaja čokolade, jetrne paštete, sardin, okrepila in poživila v lastnem bifeju.

SODELUJE NA I. SEJMU OBRTI IN OPREME V KRAINU OD 12. DO 21. OKTOBRA 1968

- Velika izredno ugodna ponudba
- Sejemske popuste
- Prodaja na potrošniško posojilo do 10.000 N din
- Posebni 10 % popust pri plačilu s tujo valuto
- Dostava na dom

Jesenice

TRGOVSKO PODJETJE

ZARJA

Atletsko prvenstvo SFRJ za ekipe mladincev Z oslabljeno ekipo peti

Kranjski Triglav je v nedeljo na državnem prvenstvu atletskih ekip starejših mladincev v Ljubljani osvojil peto mesto. Ceprav so upravičeno pričakovali višjo uvrstitev, tudi doseženo mesto pomeni lep uspeh. Kranjski atleti so tokrat nastopili precej oslabljeni, saj sta manjkala dva najboljša člana iz kvalifikacijskega tekmovanja — Drago Zumer in Boris Mokš, ki sta odšla na odsluženje vojaškega roka. Poleg tega v Ljubljano nista prispevali sprinterji Starman in Babič, ki sta se dan pred tekmovanjem vrnila s šolskih izletov.

Prvo mesto je tudi letos povsem zasluženo osvojila ekipa ljubljanske Olimpije, ki je tako ponovila lanski uspeh iz Kraja.

Boljši rezultati kranjskih atletov — 1000 m: 4. Stromačer 2:40,0; 110 m ovire: 4. Prezelj 17,00; 4 x 100 m: 4. Triglav 46,9; 1500 m zapreke:

2. Hafner 4:23,4; višina: 6. Prezelj 175; palica: 4. Prezelj 320; disk: 4. Napast 35,99; kopje: 4. Ferjan 48,38; kladivo: 1. Pristov 41,76, 4. Lapanja 36,51.

Končno stanje točk: 1. Olimpija (Ljubljana) 18.159 ... 5. Triglav 13.430.

M. Kuralt

Olimpijska Gimnastika

Pred dnevi je izšla dvojna (četrta in peta) številka Gimnastike, edine telesnokulture revije v Sloveniji. Ta je v celoti posvečena letošnji olimpiadi. Vsak ljubitelj telovadbe bo našel v tej številki skoraj vse pomembnejše rezultate teh največjih prireditiv na svetu. Od 64 strani, ki jih obsegata olimpijska Gimnastika, skoraj ni nobene brez spremne ali samostojne fotografije.

J. J.

Koristno srečanje

V nedeljo je bilo v športnem parku v Kranju prijateljsko srečanje pionirskih ekip Triglava in slovenskega društva Bor iz Trsta. Pionirji so se pomerili v košarki in atletiki, pionirke pa so nastopile samo v atletiki. Pestro in zanimivo tekmovanje bo gotovo postalo tradicionalno, saj so predstavniki obeh strani izrazili željo za povratno srečanje, ki naj bi bilo spomladni v Trstu.

KOŠARKA — V izenačeni in borbeni igri so gostje zmagali s točko prednosti 30:29 (17:19). Kranjčani so dolgo vodili, vendar so nekoliko starejši Tržačani na koncu le uspeli zmagati. Tekmo sta sodila Milan Rus in Šeguš (oba Kranj).

Bor: Francin, Pertot 9, Hrvatič I. 6, Grgič, Sosič Baracentti, Deško, Stokl 10, Širca 1, Hrvatič II. 4, Ljubič.

ATLETIKA — Predstavniki Triglava so bili precej boljši nasprotnik in so zasluženo osvojili vsa prva mesta. Pri pionirkah je bila najboljša Nada Klemenc s štirimi prvimi mesti in odličnim rezultatom pri skoku v daljino (5,07 m), med pionirji pa je domačin Tone Nosan zmagal trikrat.

Rezultati: pionirji — 100 m: Osredkar 12,5, Nosan 12,7, Nučič (vsi Tr) 12,8; 600 m: Strel 1:36,8, Vugnati 1:38,4, Pesko (vsi Tr) 1:40,4; višina: Nosan 155, Prezelj (oba Tr) 150, Sosič (Bor) 135; daljina: Osrovnikar 5,52, Nučič (oba Tr) 5,37, Sosič (Bor) 4,85; krogla: Nosan 12,30, Pogačar 12,16, Rooss (vsi Tr) 10,96; kopje: Nosan 33,34, Pogačar (oba Tr) 32,64, Ruzziel (Bor) 32,26; 4x100 m: Triglav 50,4, Bor 52,1; **pionirke** — 60 m: Klemenc 8,2, Vidovič (oba Tr) 8,4, Skerlovaj (Bor) 9,0; 300 m: Varmaz 50,1, Kovič 50,9, Mrak (vse Tr) 55,1; višina: Klemenc 130, Kovič (oba Tr) 125, Purger (Bor) 115; daljina: Klemenc 5,07, Vidovič (oba Tr) 4,79, Skerlovaj (Bor) 4,31; krogla: Klemenc (Tr) 9,16, Kralj 7,71, Hrovatin (oba Bor) 7,29; 4x100 m: Triglav 59,0, Bor 64,5.

M. Kuralt

Sport v kratkem

Nogomet — V republiških ligah so gorenjski predstavniki v nedeljo dosegli naslednje rezultate: Celje : Triglav 2:0 (1:0), LTH : Litija 2:0 (0:1), Tolmin : Kamnik 6:1 (2:0), Kranj : Slovan 3:0 (1:0).

Rokomet — Rokometni iz Tržiča so spet doživeli poraz. Tokrat so izgubili v Piranu z domačo ekipo s 13:28 (6:14). Kranjske rokometnice pa so doživele že peti zaporedni poraz in so krepko na dnu lestvice. Za lepo presenečenje pa so pripravile igralke iz Sele, ki so v derbiju kola premagale doslej še neporaženo ljubljansko Olimpijo z 10:6 (3:4). Ekipa Sele je tako prevzela vodstvo na lestvici in ima lepe možnosti za osvojitev jesenskega prvaka.

Košarka — V moški republiški ligi je v gorenjskem derbiju Kroj v Škofiji Loka premagal ekipo Jesenice s 67:53 (26:33). V ženski ligi pa so zmagale Jesenčanke nad ekipo Kroja s 63:37 (24:21). Kranjske košarkarice pa so doživele hud poraz v Mariboru proti istoimenskemu moštву 34:82 (12:19).

Odbojka — V republiški ligi so tokrat nastopili le igralci iz Kamnika. Srečali so se z Mariborom v mestu pod Pohorjem in izgubili gladko z 0:3.

Nogometni Kranjčani so uspešno startali v drugi republiški ligi in so v nedeljo doma gladko premagali ljubljanskega Slovana. Foto: F. Perdan

Dvojna zmaga za SD »Stane Kovačič«

Občinska strelska zveza Kranj je s tekmovanjem 66 strelec z vojaško puško v soboto in nedeljo uspešno zaključila sezono letošnjih tekmovanj. Tekmovanje je prineslo več presenečenj in dobrih rezultatov. Med 20 ekipami je SD »Stane Kovačič« z enim krogom prednosti prehitela drugo uvrščeno ekipo SD Iskra in po desetih letih spet postal zmagovalka tega prvenstva. Prvenstvo občine Kranj je bilo v Preddvoru in je bila poleg množičnosti glavnih značilnost še velika izenačenost tekmovalcev.

Rezultati: ekipa — 1. SD »Stane Kovačič« 249, 2. SD »Iskra« 248, 3. SD Bratstvo — edinstvo 225, 4. SD Šava 222, 5. SD »Tone Nadižar« 213 itd. Posamezno — 1. Naglič, 2. Malovrh 3. Lakner, 4. Lombar, 5. Studen itd. B. Malovrh

Smučarji bodo zborovali

V dvorani doma sindikatov v Ljubljani bo v petek, 11. oktobra, 16. redna konferenca smučarske zveze Slovenije. Na tem letnem zborovanju bodo smučarski delavci ocenili delo smučarske zveze Slovenije v minulih štirih letih, od katerih je bilo po uspehih vsekakor najbolj uspešno olimpijsko leto, kjer je smučarski šport dosegel doslej najpomembnejše uspehe v zgodovini smučarskega športa v Jugoslaviji. Smučarska zveza Slovenije je v minulem razdobju posvetila največ pozornosti krepitevi osnovnih smučarskih organizacij, skrbni za dvig strokovnega kadra, mladinskih smučarskih šol ter končno seveda tudi dvig kvalitetnega smučanja in organizaciji večjih prireditiv.

Republiško tekmovanje pilotov

V nedeljo se je na letališču v Lescah končalo tekmovanje za republiško prvenstvo motornih pilotov. Nastopili so tekmovalci iz devetih aero klubov. Z Gorenjske so nastopili piloti iz alpskega letalskega centra Lesce.

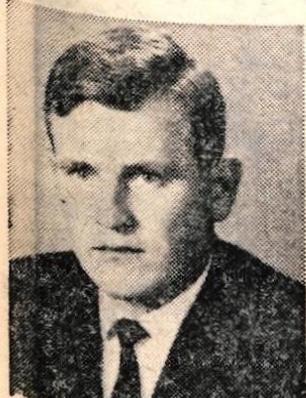
Vrstni red: 1. Gašper Kolar, 2. Polde Tratar, 3. Ferdo Herlec (vsi ALC Lesce)

Hkrati s tem prvenstvom je bilo tudi tekmovanje za memorial Izidorja Ručigaja. Prvo mesto je osvojil Gašper Kolar, drugi pa je bil Ferdo Herlec.

V nedeljo pa je bilo v Lescah tudi prvo tekmovanje v akrobatskem letenju. Žal pa so nastopali le tekmovalci iz Lesc. Vrstni red: 1. Janez Pintar, 2. Franc Virnik, 3. Bruno Stuber itd.

Gašper Kolar, dvakratni zmagovalec, je poklicni letalec ALC — Lesce in je star 31 let. Izpit za jadriličarja je opravil pred 11. leti v Ajdovščini.

J. Vidic

Gašper Kolar, član ALC-Lesce — republiški prvak motornih pilotov za leto 1968

Rokometni Kranjčani so v nedeljo po dolgem času spet zaigrali in premagali favorita za prvo mesto ekipo Partizana iz Št. Vida. — Foto: F. Perdan

V dolini pod Poncami je zrasla nova velikanka

Prva skromnejša slovesnost bo že 15. novembra, ognjeni krst pa marca prihodnje leto

Dolina pod Poncami je bila mirna in tih. Le na trenutke je veter zmotil tišino in takrat so se zaslišali nerazločni glasovi nekje z vrha skoraj že zgrajene velikanke. Od časa do časa so iz oblikov pokukali redki sončni žarki in starejši izletniki, namenjeni proti Tamarju, so si tako vsaj deloma ogreli premrle ude. Bil je pravi, napol sončen, jesenski dan.

S fotoreporterjem sva parkirala kar v izteku nedogljene velikanke. Ob pogledu na odskočno mizo in zaletišče največje skakalnice na svetu me je čudno spreletelo. V mislih sem preskočil šest mesecov in si skušal pričarati podobo Planice konec marca prihodnje leto, ko bo tod na programu drzni spektakel; ena največjih prireditv naše Planice.

Ko sva s Francijem zrla na vse tri skakalnice, sta se mi 80- in 120-metrska (včasih ve-

Marijan Lavtižar

likanki) zazdeli prava pritlikavca v primerjavi z novo še ne čisto zgrajeno velikanko. To je torej tista skakalnica, kjer bodo drzni skakalci leteli precej več kot sto metrov, sem si reklo.

Dve drobenci postavi sta se premikali ob zaletišču velikanke. Najbrž bi mi ona dva lahko kaj povedala o gradnji. Franci je med tem pridno pritskal na sprožilec in se hkrati jezil na muhaste sončne žarke. Ni in ni mogel pričakati, da bi bila vsa skakalnica osvetljena v soncu. Kar videl sem ga, kako bi jo rad vsaj za hip pomanjšal, da bi bila slika bolj izrazita.

Srce mi je burno utripalo, ko sem se odločal, ali naj

se podam na vrh ali ne. Če verjamete ali ne, takle vzpon še poleti niso mačje solze. Dobre pol ure hoda je do vrha. In ko prideš na vrh in ti srce bije kot motor, imas občutek, da stojiš nad prepadom. Toliko v opravičilo. Sam namreč nisem tvegal vzpona, pač pa so mi drugi povedali, da je pogled z vrha le za dobre živce. Rad sem jim verjel.

Ko pa sem se spomnil še pregovora, ki pravi, da gora ni nora, ampak da je tistina, ki gre gor, sem si pomiril slabu vest. In tako sva s Francijem čakala, da bosta moža z vrha velikanke prišla v dolino.

Ob vnožju 120-metrske skakalnice sva se zaklepatala s skupino delavcev, ki so naju spodbujali, naj si dolino ogledava z njenega vrha. Bili so to Ratečani, ki pod vodstvom Janeza Kerštajna, dolgoletnega sodelavca inž. Stanka Bloudka, že dobro leto pomagajo pri gradnji največje skakalnice na svetu.

—
Ko sva se vračala iz Tamarja, sva ga srečala. Delavci so mu povedali, da sva ga čakala. Bil je Marijan Lavtižar, nadzornik gradbenih del pri skakalnici. Ta dan je ravno slikal posamezne detajle na zaletišču in odskočni mizi. Rad je privolil v pogovor in posledi smo k mizi v kotu gostilne pri Boru v Kranjski gori.

»Ali veste koliko stane priprava skakalnice za prireditv?« naru je vprašal Marijan Lavtižar.

Odkimala sva. Misil sem, da bom jaz spraševal in nisem bil pripravljen na takšno vprašanje.

»Tri in pol milijona starih dinarjev,« je odgovoril. »To vam povem zato, da boste laže razumeli, koliko je vredno delo, ki ga opravljajo Ratečani pod vodstvom Janeza Kerštajna, ki ste jih prej srečali. To je trdo in odgovorno delo. In če ne bi bilo teh prizadevnih mož, si v preteklosti marsikatere skakalne prireditve ne bi mogli ogledati.«

Zal Janeza Kerštajna ta dan nisva našla. Nič zato sva si rekla, bova pa ta obisk pri skrbniku skakalnic v dolini pod Poncami prihranila za drugič.

In že smo bili sredi pogovora.

»Velikanka je tako rekoč gotova. Formalna otvoritev bo 15. novembra letos, tista slavnostna, ko bodo prek nje poleteli prvi skakalci, pa bo marca prihodnje leto. Dela v redu napredujejo in ni bojazni, da bi se kar koli zavleklo. Ko si je pred dnevi to mojstrsko napravo ogledoval predstavnik FIS arhitekt Heini Klopffer, je bil zelo zadovoljen. Izrazil je prepričanje, da bo velikanka dob-

ro prestala ognjeni krst, ki bo na programu prihodnje leto.«

»Tovariš Marijan, povejte nama prosim nekatere značilnosti te velikanke!«

»Investitor je organizacijski komite Planica, projektanta pa sta gradbena inženirja brata Lado in Janez Gorišek (oba sta tudi smučarji in se ukvarjata s skakalnimi športom; Janez pa je bil celo večkratni svetovni študentski prvak). Pri gradnji skakalnice, ki je skoraj že gotova, pa so od lanskega junija sodelovala različna podjetja: Vodna skupnost Koper, Podjetje za urejanje hidournikov Ljubljana in Slovensko gradbeno podjetje Gorenje. Ob tej priliki pa bi se zahvalili za pomoč tudi kapetanu prve klase Rokviču, ki je s kamioni omogočil, da je podjetje Gorenje lahko nemoteno nadaljevalo z deli.«

»Povedali ste, da je skakalnica že skoraj gotova. Kaj pa še manjka?«

»Nekaj dela bo le še z utrjevanjem doskočišča, popravilom žičnice za skakalce, ureditvijo parkirišč in z gradnjo sodniškega ter televizijskega stolpa. Odločili smo se, da ne bomo zgradili lesenega stolpa, marveč bomo naredili le betonski podstavek, stolp pa bomo pred vsako prireditvijo sestavili iz železne konstrukcije. To bo precej pocenilo gradbene stroške. Podobno smo se odločili tudi za televizijski stolp. Namesto gradnje tega stolpa, za kar bi potrebovali 30 milijonov starih dinarjev, bomo uporabili kar precej višok bor, na katerem bomo uredili prostor za snemalca. Skratka pomagamo si na najrazličnejše načine, da bi bila gradnja čimcenejša. In kaže, da nam bo s 120 milijoni starih dinarjev res uspelo vse zgraditi.«

Seveda s tem denarjem ne bo moč zgraditi tribun za gledalce, pa tudi žičnice za tekmovalce ne bomo mogli podaljšati. Vendar pa računamo, da si bo prireditve marca prihodnje leto lahko ogledalo okrog 120 tisoč gledalcev, pa tudi parkirnega prostora bo dovolj. Če bo treba, bomo za motorna vozila odprli še iztek 120-metrske skakalnice, tako da ni bojazni zaradi težav s parkiranjem. Za skakalce pa smo od zgornje postaje žičnice do vrha zaletišča uredili lepo pot.«

»In kako dolgi skoki bodo mogoči na tej skakalnici?«

»Skakalec bo lahko varno skočil tudi 170 metrov. To je po predvidevanjih in tehničnih izračunih najdaljša varna dolžina. Seveda pa ne bodo izključena tudi različna presenečenja. Vsekakor pa sem prepričan, da bodo na tej napravi nekateri tekmovalci močno rušili seda-

nje svetovne dolžine. Za lažjo predstavo pa je zanimiv tudi naslednji podatek. Poprečna hitrost tekmovalca na odskočni mizi bo 110 do 114 kilometrov na uro, pri doskoku bo njegova hitrost znašala okrog 90 kilometrov, v spodnjem radiusu pa celo do 140 kilometrov na uro.«

Marijan Lavtižar se je takoj zagrel, da kar ni mogel končati s pripovedovanjem. Tako rekoč ob vsaki besedi, ob vsakem podatku je kazal, da že več kot leto dni živi s skakalnico. Nič kolikokrat jo je že prehodil vzdolž in potreč. Na gradbišču pozna tako rekoč vsak kamen.

Povedal nama je, da v prihodnje ne bo posebnih težav z vzdrževanjem tega objekta. Le prva štiri leta bo nekaj več dela z utrjevanjem zaledišča in robov ob doskočišču.

Ko sva tako veliko in še več izvedela o skakalnici, sem pogovor previdno obrnil še na Marijanovo »privatno« življenje. V Kranjski gori ga dobro pozna. Je namreč smučarski učitelj. Zadnji dve leti je učil na Voglu, to smučarsko sezono pa pravi, da bo preživel v Združenih državah Amerike. Tja bo odpotoval kot član zборa učiteljev smučanja in se bo vrnil še prihodnje leto.

»Kdaj pa boste odpotovali v Združene države Amerike?«

»15. novembra bomo z manjšo slovesnostjo odprli novo zgrajeno velikanko, potem pa takoj odpotujem. Žal mi je le, ker marca prihodnje leto ne bom v Planici.«

»Ali se kot smučarski učitelj ukvarjate tudi s skakalnim športom?«

»Ne. Zelo sem zadovoljen, če med vožnjo lahko skočim okrog deset metrov. Sicer pa na tej skakalnici prav gotovo ne bom skakal. Ne rečem pa, da tudi jaz ne bom skočil 150 metrov, vendar pa ne naenkrat in na skakalnici, marveč med smučanjem 15 krat po deset metrov. Menim, da je tako bolj varno.«

Nedvomno so takšni skokovi varni, vendar pa jaz tudi za tovrstne nisem kaj dobiti navdušen. Kar se mene tiče, se bolje počutim na trdnih tleh, ne pa nekaj metrov med nebom in zemljo. —

Tako sva s fotoreporterjem Francijem končala najin obisk in pogovor v dolini pod Poncami. Hkrati pa sva ugotovila, da bo prihodnje leto na sporednu velika planinsko prireditvijo, vendar le s to razliko, da bo to ena največja tovrstnih prireditiev na svetu. V senci le-te, pa bo že 15. novembra letos skromnejša, vendar nič manj pomembna slovesnost, na kateri bodo pregledali in odprli novo velikanko — največjo na svetu.

A. Zalar

Pogled na planinsko velikanko z izteka. — Foto: F. Perdan